

Guía Docente				
Datos Identificativos				2020/21
Asignatura (*)	FISIOTERAPIA NAS DISFUNCIÓNS DO APARELLO LOCOMOTOR		Código	651G01024
Titulación				
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	2º cuadrimestre	Terceiro	Obrigatoria	6
Idioma	CastelánGalego			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Fisioterapia, Medicina e Ciencias Biomédicas			
Coordinación	Patiño Nuñez, Sergio	Correo electrónico	sergio.patino@udc.es	
Profesorado	Barcia Seoane, Miriam Patiño Nuñez, Sergio Ramos Gómez, Fernando	Correo electrónico	miriam.barcia.seoane@udc.es sergio.patino@udc.es fernando.ramos@udc.es	
Web				
Descrición xeral	Na presente asignatura abordaranse os aspectos clínicos, semiolóxicos e diagnósticos que caracterizan as principais patoloxías e síndrome doloroso-disfuncionáis que afectan ó aparato locomotor. Así mesmo, analizarase cómo desenvolver o proceso de deseño e aplicación do plan de intervención fisioterápica, baixo un modelo fundamentado no razoamento clínico. Trala superación da asignatura, o alumno alcanzaría as competencias básicas necesarias para programar e levar a cabo unha intervención fisioterápica baseada na evidencia científico-clínica neste ámbito de intervención.			

<p>Plan de continxencia</p>	<p>1. Modificacións nos contidos Os contidos non sufrirían modificacións</p> <p>2. Metodoloxías</p> <p>2.1. Metodoloxías docentes que se manteñen Sesión maxistral: modifícase a forma de impartición desde inicio da crise, adaptándoas á modalidade on- line, utilizando para iso a plataforma teams. levan a cabo de maneira sincrónica e asincrónica, con gravación e subida das sesións en ambos os casos a través de stream.</p> <p>Proba mixta: adáptase o tipo de preguntas utilizadas. Realizarase unha proba de resposta múltiple secuencial a través de Moodle, asociada á resolución parcial dunha situación clínica exposta.</p> <p>Estudo de casos Traballo tutelado</p> <p>2.2. Metodoloxías docentes que se modifican -Prácticas de laboratorio: facilitaríase material audiovisual ao alumnado para seguir as prácticas de forma non presencial, reforzándose o material achegado a través da realización de titorías a través de Teams para facilitar a adquisición das competencias prácticas</p> <p>3. Mecanismos de atención personalizada ao alumnado A tutorización do alumnado desenvolverase a través do correo electrónico, moodle e especialmente a aplicación Teams</p> <p>4. Modificacións na avaliación Proba mixta: 60 % Traballo tutelado: 25% Análise de fontes documentais: 15%</p> <p>Observacións da avaliación: Antes de levar a cabo a avaliación, realizarase unha titoría grupal en Teams para aclarar aspectos técnicos e de procedemento.</p> <p>Para a proba mixta farase conexión vía 10-15 minutos antes do comezo do exame, mantendo a aplicación aberta durante toda a avaliación. Durante ese tempo procederase a pasar lista, e a realizar un breve resumo das partes e características de cada unha das modalidades de avaliación.</p> <p>Si o/a estudante experimentase algunha dificultade técnica para conectarse ao comezo ou durante a proba, terá que comunicalo de forma inmediata ao profesor a través de chamada telefónica únaa extensión habilitada para o efecto. De non facelo a súa cualificación será de non presentado ou suspenso segundo o caso.</p> <p>A continuación activarase o exame en Moodle, cun tempo máximo programado e contrasinal de acceso, no que o alumno/para irá desenvolvendo cada unha das probas</p> <p>Para superar a materia requírese ter aprobada a proba mixta cunha puntuación igual ou superior a 5/10 puntos, e así poder facer media co resto de metodoloxías de avaliación. Pola contra, non se achará a media nin se sumará a puntuación correspondente a outras avaliacións.</p> <p>Neste suposto, a cualificación final será de suspenso (cunha puntuación de 4,9/10 puntos).</p> <p>O alumnado de primeira matrícula que non asistise ás clases nin realizado as actividades de avaliación continuada esixidas, será avaliado a través dunha única proba oral que incluírá contidos teóricos e prácticos (100% da cualificación).</p> <p>O alumnado matriculado polo menos nun curso académico e que cursase a materia, realizando e entregando os traballos e tarefas proposta, pero que non se presentou á avaliación final, ou, que tras presentarse, non a superase, examínase a través da proba mixta, que pasará a ter un valor do 100% da nota final.</p> <p>A avaliación de segunda oportunidade realizarase seguindo os mesmos criterios.</p> <p>5. Modificacións da bibliografía ou webgrafía Non se realizarán</p>
-----------------------------	--

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título		
Elaborar e cumprimentar de forma sistémica os rexistros de Fisioterapia no paciente que presenta disfuncións do aparello locomotor.	A6 A7 A8	B3 B4 B5	C1 C9
Valorar o estado funcional do paciente que presenta disfuncións do aparello locomotor, considerando os aspectos físicos psicolóxicos e sociais.	A6 A7 A8	B2 B3 B4 B5	C1 C9
Adecuar la intervención de fisioterapia a las diversas disfunciones del aparato locomotor en función de los objetivos establecidos	A6 A7 A8	B2 B4	C1 C9
Determinar o diagnóstico de Fisioterapia nos pacientes que presentan disfuncións do aparello locomotor segundo as normas e cos instrumentos de validación recoñecidos internacionalmente.	A6 A7 A8	B3 B4	C1
Deseñar o plan de intervención de Fisioterapia nos pacientes que presentan disfuncións do aparello locomotor atendendo a criterios de adecuación, validez e eficacia.	A6 A7 A8	B1 B2	C1 C6 C9
Executar, dirixir e coordinar o plan de intervención de Fisioterapia no enfermo que presenta disfuncións do aparello locomotor utilizando as ferramentas terapéuticas propias e atendendo á individualidade do usuario.	A6 A7 A8	B1 B3	C1 C9
Avaliar a evolución dos resultados obtidos co tratamento en relación cos obxectivos propostos.	A6 A7 A8	B2 B3 B4	C1 C6 C9
Proporcionar unha atención de Fisioterapia eficaz, outorgando unha asistencia integral aos pacientes.	A6 A7 A8	B2 B4	C6 C9
Adquirir os coñecementos necesarios para aplicar a técnica de vendaxe funcional nas disfuncións traumáticas, microtraumáticas e alteracións neuromusculares que con máis frecuencia afectan o aparello locomotor.	A6 A8	B2	

Contidos	
Temas	Subtemas
TEMA 1. Bases e fundamentos de avaliación e tratamento fisioterápico nos procesos traumatolóxicos sin lesión neurolóxica	1.1. Razoamento clínico 1.2. Proceso de atención en fisioterapia
TEMA 2. Procedementos de actuación fisioterápica en lesions/disfuncions de partes brandas, síndromes doloroso-disfuncionáis lumbo-pélvicos e de extremidades	2.1. Lesions mioconectivas 2.2. Tendinopatías 2.3. Síndromes de dor cérico-braquiais, cérico-escapulares e da extremidade superior 2.4. Síndromes de dor lumbo-pélvico e da extremidade inferior
TEMA 3. Pranteamento de intervención fisioterápica en lesions traumáticas e dexenerativas articulares dos membros	3.1. Luxacions 3.2. Fracturas 3.3. Artropatías dexenerativas

TEMA 4. Procedementos de actuación fisioterápica en lesións/disfuncions e síndrome dolorosos do raquis	4.1. Discopatías 4.2. Traumatismos raquídeos 4.3. Artropatías dexenerativas 4.4. Alxias raquídeas de orixe inespecífico
TEMA 5. Fisioterapia en patoloxía reumática	.
TEMA 6. Abordaxe fisioterápica tras intervencións protésicas	6.1. Prótesis en membros superiores e inferiores 6.2. Prótesis en raquis
TEMA 7. Técnicas de contención, vendaxe funcional e neuromuscular (kinesiotaping)	7.1. Xeneralidades e principios metodolóxicos 7.2. Aplicacións en columna, membro superior e inferior

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	A6 A7 A8 B1 B2 B3 B4 B5 C1 C6 C9	37.5	56	93.5
Prácticas de laboratorio	A6 A7 A8 B2 B3 C6 C9	18	22.5	40.5
Proba mixta	B1 B2 B3 B5 C1	2	0	2
Traballos tutelados	A7 A6 B5 B4 C9 C1	0	8	8
Análise de fontes documentais	A8 A7 B3 B4 C1	0	3	3
Atención personalizada		3	0	3

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Método expositivo impartido polo profesor, onde se desenvolve un tema do programa utilizando soporte técnico. Os contidos abordados nas sesións maxistrais, poderanse complementar/reforzar con algunha lectura recomendada, ou ben mediante a posta en práctica de actividades de resolución de problemas, e/ou estudo de casos
Prácticas de laboratorio	Metodoloxía que permite que os estudantes aprendan efectivamente a través da realización de actividades de carácter práctico, tales como demostracións, exercicios, experimentos e investigacións.
Proba mixta	Durante o desenvolvemento desta proba poderanse expor preguntas abertas de desenvolvemento con enfoque clínico, preguntas de resposta múltiple, de ordenación, de resposta breve, de discriminación, de completar e/ou de asociación.
Traballos tutelados	Este sistema de ensino baséase en dous elementos básicos: a aprendizaxe independente dos estudantes e o seguimento desa aprendizaxe polo profesor-tutor. levará a cabo un traballo de estudo e revisión sobre os principais tipos de próteses e vías de abordaxe para a súa colocación a nivel de raquis e extremidades, desenvolvendo o proceso de atención fisioterápica tanto en fase hospitalaria como ambulatoria.
Análise de fontes documentais	Levarase a cabo, individual ou grupalmente, un proceso de procura, selección e análise de artigos científicos que recollan procedementos de avaliación e/ou intervención relacionados co proceso de intervención fisioterápica nas unidades temáticas abordadas ao longo da materia.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición

Sesión maxistral	Actividade académica desenvolvida polo profesorado, de forma individual ou grupal, que ten como finalidade atender ás necesidades e consultas do alumnado relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe. Esta actividade pode desenvolverse de forma presencial (directamente na aula e nos momentos que o profesor ten asignados a titorías de despacho) ou de forma non presencial (a través de correo electrónico ou da contorna virtual: teams).
Prácticas de laboratorio	
Traballos tutelados	
Análise de fontes documentais	
Proba mixta	
	Enténdese por atención personalizada o tempo que cada profesor reserva para atender e resolver dúbidas ao alumnado en relación a unha materia concreta.

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Sesión maxistral	A6 A7 A8 B1 B2 B3 B4 B5 C1 C6 C9	Os contidos abordados nas sesións maxistras avaliaranse mediante probas de comprensión, traballos tutelados, etc, así como na proba obxectiva e práctica. Con todo, dentro da avaliación continuada da materia, valorarase tamén a asistencia, puntualidade, actitude, e participación razoada neste tipo de sesións, así como nas prácticas de laboratorio.	2.5
Prácticas de laboratorio	A6 A7 A8 B2 B3 C6 C9	Dentro da avaliación continuada da materia, valorarase, entre outros aspectos, a asistencia, puntualidade, actitude, e participación razoada neste tipo de sesións.	2.5
Traballos tutelados	A7 A6 B5 B4 C9 C1	O traballo levará a cabo de forma grupal, traballando cos coñecementos adquiridos ata ese momento por parte do alumno/a, e ademais levará a cabo unha revisión bibliográfica, posterior selección e análise de cada un dos artigos extraídos, en relación á temática (abordaxe fisioterápico tras intervencións protésicas) e rexión que lle fora asignada ao grupo. A entrega realizarase a través de moodle e/ou correo electrónico	25
Análise de fontes documentais	A8 A7 B3 B4 C1	A tarefa levará a cabo de forma individual e/ou grupal, ben realizando a procura e/ou análise dun artigo científico relacionado con algún dos bloques temáticos abordados, ou en relación con métodos de valoración e/ou intervención a partir dun suposto clínico exposto polo equipo docente. A entrega realizarase a través de moodle e/ou correo electrónico	10
Proba mixta	B1 B2 B3 B5 C1	A proba realizarase de forma escrita, e constará dunha parte de exame test de resposta múltiple, que poderá completarse cun apartado de preguntas/respostas curtas e/ou de desenvolvemento, onde se aborden temas relacionados co procedemento de intervención en fisioterapia, desde un enfoque clínico. Será necesario ter unha nota mínima dun 5 para superar esta parte, para poder facer media coas outras notas da avaliación	60
Outros			

Observacións avaliación
<p>Para superar a materia é imprescindible conseguir un 5 na proba mixta para proceder a calcular a media ponderada, tras a suma da avaliación continuada.</p> <p>Os contidos abordados tanto nas prácticas como nas sesións maxistras, reforzaranse mediante probas de comprensión, traballos tutelados, resolución de casos, etc. A execución e resultados alcanzados nestas actividades teranse en conta dentro da avaliación continuada, así como aspectos relacionados coa asistencia, puntualidade, actitude e participación razoada.</p>

Fontes de información

Bibliografía básica

- Cleland, J. (2006). Netter. Exploración clínica en ortopedia. Barcelona: Masson
- Torres Cueco, R. (2008). La columna cervical: evaluación clínica y aproximaciones terapéuticas. Madrid: Panamericana
- Vleeming, A., Mooney, V., Stoeckart, R. (2008). Movimiento, estabilidad y dolor lumbo-pélvico. Barcelona: Elsevier-Masson
- Bové, T. (2005). El vendaje funcional (4ªEd). Madrid: Elsevier
- Seco, J. (2016). Afecciones Medicoquirúrgicas para Fisioterapeutas. Madrid: Panamericana
- Seco, J. (2016). Fisioterapia en Especialidades Clínicas. Sistema Musculoesquelético . Madrid: Panamericana
- Jull, G. (2009). Latigazo cervical, cefalea y dolor en el cuello: orientaciones para las terapias físicas basadas en la investigación. Barcelona: Elsevier
- Cook, C. (2014). Orthopedic Physical Examination Tests: an Evidence Based Approach.. Edinburgh. Pearson
- Atkinson, K. (2007). Fisioterapia en Ortopedia. Un Enfoque Basado en la Resolución de Problemas. Madrid: Elsevier
- Anthony, S. (2007). Reumatología. Madrid: McGraW- Hill. Interamericana
- Pruna, R., Andersen T.E., Clarsen, B., McCall, A. (2018). Muscle injury guide: prevention of and return to play from muscle injuries. Barcelona: Barça Innovation Hub
- Mascaro, A., Cos, M.A., Morral, T., Roig, A., Purdam, C., Cook, J. (2018). Load management in tendinopathy: Clinical progression for Achilles and patellar tendinopathy. Apunts Med Esport. 53(197):19-27
- Rio, E., et al. (2016). Tendon neuroplastic training: changing the way we think about tendon rehabilitation: a narrative review. Sports Med. 50: 209-215.
- BALIUS MATAS RAMÓN. Patología muscular en el deporte; diagnóstico tratamiento y recuperación funcional. Barcelona: Masson; 2005-BRENT BROTZMAN, KEVIN E. WILK. Rehabilitación ortopédica clínica. 2ª ed. Madrid: Mosby; 2005-HOPPFELD, MURTHY. Fracturas, tratamiento y rehabilitación. Madrid: Marban; 2001--MCRAE RONALD. Ortopedia y Fracturas; Exploración y Tratamiento. Madrid: Marban; 2000-S BRENT BROTZMAN, KEVIN E WILK. Rehabilitación ortopédica clínica. 2ª ed. Madrid: Mosby; 2005--SERRA GABRIEL MR, DÍAZ PETIT J, SANDE CARRIL ML. Fisioterapia en Traumatología, Ortopedia y Reumatología. 2ª ed. Barcelona: Masson; 2003-T DUCKWORTH. Ortopedia y fracturas: guía práctica. 3ª ed. Mexico: McGraw-Hill; 1998-VILARD EDUARD, SUREDA SERGI: Fisioterapia del aparato locomotor. Madrid: McGraw-Hill; 2005-WALTER B. GREENE, (director). Essentials, Bases para el Tratamiento de las Afecciones musculoesqueléticas. 2ª ed. Buenos Aires: Panamericana; 2002- DIAZ PETIT. Rehabilitación en la artritis reumatoide. Barcelona: Masson; 2002.- ANTHONY S. FAUCI. Harrison. Reumatología. Madrid: McGraW- Hill. Interamericana; 2007.- JULL,G. Latigazo cervical, cefalea y dolor en el cuello: orientaciones para las terapias físicas basadas en la investigación. Barcelona. Elsevier; 2009.- TORRES CUECO, R. La Columna Cervical: Síndromes Clínicos y su Tratamiento Manipulativo. Aproximación clínica y tratamiento específico de los síndromes clínicos cervicales, craneocervicales y cervicobraquiales. Madrid. Médica Panamericana; 2008.- HODGES, PW. Spinal Control: The Rehabilitation of Back Pain: State of Art and Science. Edinburgh. Churchill Livingstone; 2013.- HILDE-SABINE,R. Fisioterapia del Aparato Locomotor. Exploración y Tratamiento de Enfermedades Ortopédicas. Badalona. Paidotribo;2007.- COOK,C. Orthopedic Physical Examination Tests: an Evidence Based Approach.Edinburgh. Pearson. 2014.

Bibliografía complementaria

Recomendacións

Materias que se recomienda ter cursado previamente

ANATOMÍA I E HISTOLOXÍA/651G01001

ANATOMÍA II/651G01002

FISIOLOXÍA/651G01003

CINESITERAPIA XERAL/651G01005

BIOMECÁNICA/651G01009

PATOLOXÍA MÉDICO-CIRÚRXICA I/651G01011

FISIOTERAPIA MANUAL E OSTEOPÁTICA I/651G01014

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

PATOLOXÍA MÉDICO-CIRÚRXICA II/651G01018

FISIOTERAPIA MANUAL E OSTEOPÁTICA II/651G01019

ESTANCIAS CLÍNICAS I/651G01035

Materias que continúan o temario

NUTRICIÓN E FISIOTERAPIA/651G01026

ECOGRAFÍA EN FISIOTERAPIA/651G01031

Observacións

O deseño de contidos, planificación e desenvolvemento da materia, levouse a cabo en estreita coordinación tanto lonxitudinal como transversal con outras materias de terceiro e de cursos previos, evitando solapamento de contidos, e cun claro enfoque baseado no razoamento clínico. Deste xeito lograse un ensino integrado que facilitará ao alumno a aprendizaxe, comprensión e utilización dos contidos relacionados coa Fisioterapia nas disfuncións do aparello locomotor. Para axudar a conseguir unha contorna inmediata sostible e cumprir cos obxectivos estratéxicos do Plan Green Campus da Facultade de Fisioterapia, os traballos documentais que se realicen nesta materia poderanse solicitar tanto en formato papel como virtual ou soporte informático. De realizarse en papel, seguiranse na medida do posible as seguintes recomendacións xerais:

- Non se utilizarán plásticos.
- Realizaranse impresións a dobre cara. - Empregarase papel reciclado.

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías